

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Etnografie și Antropologie Maghiară
1.4 Domeniul de studii	Studii culturale
1.5 Ciclu de studii	Licență
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Studii culturale

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LLC2231 Teoria și critica consumului (în limba maghiară)							
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. Dr. Szabó Á. Töhötöm							
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. Dr. Szabó Á. Töhötöm							
2.4 Anul de studiu	2	2.5 Semestrul	2	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut	DF
							Obligativitate	Obligat orie

3. Timpul total estimat (ore pe semestru/activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar	28
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					15
Pregătire seminarii/laboratoare/proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					8
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual	42				
3.8 Total ore pe semestru	98				
3.9 Numărul de credite	4				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală echipată cu calculator, videoproiector, tablă
5.2 de desfășurare a seminarului	Sală echipată cu calculator, videoproiector, tablă

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1.1. Utilizarea cunoștințelor de bază ale unei științe umaniste sau sociale, precum și a principiilor generale ale interdisciplinarității</p> <p>C2.2. Explicarea prin contextualizare multiplă a faptelor culturale</p> <p>C4.2. Determinarea importanței teoriilor etnologice în context istoric și a impactului lor asupra culturii umane</p> <p>C6.2. Utilizarea cunoștințelor de bază referitoare la procesul de aculturație pentru interpretarea unor situații sociale concrete în contextul globalizării</p> <p>C4.3. Definirea, descrierea și rezolvarea de principiu a problemelor etnologice în raport cu alte discipline umaniste</p> <p>C1.4. Evaluarea utilității conceptelor și a metodelor specifice unei științe umaniste sau sociale pentru interpretarea unor fapte sau fenomene culturale</p> <p>C1.5. Analiza interdisciplinară a unui concept socio-cultural</p>
-------------------------	---

Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none">• Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue• efectuarea și îndeplinirea sarcinilor profesionale în termenul stabilit prin respectarea principiilor etice ale activității științifice și aplicarea strictă a regulilor de referință profesională (în cadrul activităților practice, o prezentare generală a fenomenelor care pot fi colectate și interpretate în diferite domenii ale culturii populare maghiare, accesibilitatea sa metodologică)• dezvoltarea abilităților de comunicare interpersonală
-------------------------	---

7. Obiectivele disciplinei (conform grilei de competențe specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none">• Scopul cursului este de a oferi o perspectivă asupra antropologiei economice și, în cadrul acesteia, asupra teoriilor și criticilor consumului. Pentru a face acest lucru, cursul se bazează în mare măsură pe modelele de sustenabilitate din societatea țărănească.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none">• Înțelegerea contextului general al economiei: schimbări în agricultura de colectare și de producție, cu accent pe consum (în special pe alimentație), precum și procesele și punctele de cotitură care o caracterizează.• - Prezentarea consumului într-un context istoric și european, cu atenție la legăturile sale cu așezarea și consumul.• - Prezentarea activităților economice, în special a problemelor de producție actuale, în contextul consumului.• - Prezentarea schimbărilor în producția alimentară, a prelungirii lanțurilor alimentare și analiza critică a acestora.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Conceptul de economie, locul său în sistemul de cultură. Relația dintre economie, societate și cultură	Prelegere și activități interactive (întrebări, discuții)	
Cele trei domenii majore ale economiei: producția, distribuția și consumul. Noul domeniu: deșeurile.	Prelegere și activități interactive (întrebări, discuții)	
Economia și adaptarea ecologică.	Prelegere și activități interactive (întrebări, discuții)	
Transformarea economiei: de la agricultură la fabrică, de la producție la consum.	Prelegere și activități interactive (întrebări, discuții)	
Perspective istorice asupra consumului. Modele de consum de-a lungul timpului.	Prelegere și activități interactive (întrebări, discuții)	
Teorii ale culturii de consum. Consumul în context cultural și social.	Prelegere și activități interactive (întrebări, discuții)	
Critica consumului: consecințele negative ale consumului excesiv.	Prelegere și activități interactive (întrebări, discuții)	
Publicitatea și comportamentul consumatorului: impactul strategiilor de publicitate și de marketing asupra comportamentului consumatorului	Prelegere și activități interactive (întrebări, discuții)	
Sustenabilitate și consum: rolul consumului în sustenabilitatea mediului	Prelegere și activități interactive (întrebări, discuții)	
Globalizarea și cultura de consum: globalizarea și modelele de consum la nivel mondial	Prelegere și activități interactive (întrebări, discuții)	
Identitatea consumatorului și stilul de viață: alegerile consumatorilor	Prelegere și activități interactive (întrebări,	

	discuții)	
Gen și consum: norme și stereotipuri de gen în practicile de consum	Prelegere și activități interactive (întrebări, discuții)	
Economia politică a consumului: dinamica puterii în consum	Prelegere și activități interactive (întrebări, discuții)	
Perspective postmoderne asupra consumului: critici postmoderne ale culturii de consum	Prelegere și activități interactive (întrebări, discuții)	
Bibliografie ALEXANDER, Paul 1992. What's in a Price? Trade practices in Peasant (and other) Markets. In: Dilley, Roy (ed.): <i>Contesting Markets. Analyses of Ideology, Discourse and Practice</i> . Edinburgh University Press, Edinburgh, 79–96. APPADURAI, Arjun: Fogyasztás, időtartam, történelem. <i>Replika</i> 21–22. 1996. 81–97. APPLBAUM, Kalman: The Anthropology of Markets. In: Carrier, James G. (ed.): <i>A handbook of economic anthropology</i> . Cheltenham–Northampton: Edward Elgar, 2005. 275–289. BOSSEN, Laurel: Women and Economic Institutions. In: PLATTNER, Stuart: <i>Economic anthropology</i> . Stanford: Stanford University Press, 1989. 318–350. BOURDIEU, Pierre: Különbségek és megkülönböztetések. In: <i>A társadalmi egyenlőtlenségek újratermelődése</i> . Gondolat Kiadó, Budapest, 1978. 136–150. BRAUDEL, Fernand: <i>Anyagi kultúra, gazdaság és kapitalizmus XV–XVIII. század. A mindennapi élet struktúrái: a lehetséges és a lehetetlen</i> . Gutta Kiadó, Budapest, 2004. (de más kiadásban is elérhető) DOUGLAS, Mary – ISHERWOOD, Baron: A javak használatának változatai. In: Wessely Anna (szerk.): <i>A kultúra szociológiája</i> . Osiris Kiadó – Láthatatlan Kollégium, Budapest, 2003. 150–159. FÉL Edit – HOFER Tamás: <i>Arányok és mértékek a paraszti gazdálkodásban</i> . Balassi Kiadó, Budapest, 1997. GRAEBER, David: Adósság, erőszak és személytelen piacok. Polányista meditációk. <i>Fordulat</i> 20. 10–47. GRAEBER, David: Value: anthropological theories of value In: Carrier, James G. ed. <i>A handbook of economic anthropology</i> . Cheltenham–Northampton: Edward Elgar, 2005. 439–454. GULYÁS Emese: A hulladékszegény életmód jelentései az etikus fogyasztók körében. In: Berta Péter (szerk.): <i>Használcikk-kultúrák. Ideológiák, gyakorlatok és értelmezői közösségek</i> . MTA BTK Néprajztudományi Intézete, Budapest, 2012. 277–295. GUNDA Béla: <i>Ethnographica Carpatica</i> . Akadémiai Kiadó, Budapest, 1966. HIRSCH, Eric: Environment and economy: mutual connections and diverse perspectives. In: Carrier, James G. ed. <i>A handbook of economic anthropology</i> . Cheltenham–Northampton: Edward Elgar, 2005. 370–386. HOFFMANN Tamás: <i>Európai parasztok. A munka</i> . Oriris Kiadó, Budapest, 1998. KISBÁN Eszter: Táplálkozáskultúra. In: Füzes Endre – Kisbán Eszter (szerk.): <i>Magyar Néprajz IV. Életmód</i> . Akadémiai Kiadó, Budapest, 1997, 417–583. MONTANARI, Massimo: <i>Éhség és bőség. A táplálkozás európai kultúrtörténete</i> . Atlantisz Könyvkiadó, Budapest, 1996. PLATTNER, Stuart 1989: Markets and Marketplaces. In: PLATTNER, Stuart (ed.): <i>Economic anthropology</i> . Stanford: Stanford University Press, 1989. 171–208. STIVENS, Maila: Gender. In: Carrier, James G. ed. <i>A handbook of economic anthropology</i> . Cheltenham–Northampton: Edward Elgar, 2005. 323–338. SZILÁGYI Miklós (szerk.): <i>Magyar Néprajz II. Gazdálkodás</i> . Akadémiai Kiadó, Budapest, 2001.		
8.2 Seminar		Observații
Principii și abordări ale economiei	Analiză de texte, întrebări, dezbateri	
Abordări etnografice ale consumului	Prezentare pe bază de texte, întrebări, dezbateri	
Cadoul: cadoul ca mijloc de comunicare. Reciprocitatea: legăturile societăților de dinaintea pieței.	Prezentare pe bază de texte, întrebări, dezbateri	
Sisteme de cooperare și reciprocitate de la societatea țărănească tradițională la societatea modernă: dincolo de consum.	Prezentare pe bază de texte, întrebări, dezbateri	
Instituționalizarea cooperării și a colaborării: ideea de cooperare.	Prezentare pe bază de texte, întrebări, dezbateri	
Mediul ecologic și agricultura: aspecte ale ecologiei culturale (antropologie ecologică).	Prezentare pe bază de texte, întrebări, dezbateri	
Consumul și fericirea: relația dintre consum și bunăstare	Prezentare pe bază de texte,	

	întrebări, dezbatere	
Tehnologie și consum: dezvoltarea tehnologică	Prezentare pe bază de texte, întrebări, dezbatere	
Capitalul cultural și consumul: rolul capitalului cultural în practicile de consum	Prezentare pe bază de texte, întrebări, dezbatere	
Drepturile consumatorilor și mișcările consumatorilor	Prezentare pe bază de texte, întrebări, dezbatere	
Alternative și abordări critice ale consumului în perspective recente	Prezentare pe bază de texte, întrebări, dezbatere	
Autosuficiența, gospodăria și distribuția pe piață în perspectivă istorică	Prezentare pe bază de texte, întrebări, dezbatere	
Gospodăria ca mijloc de rezistență și de ieșire. Perspectivile consumatorilor.	Prezentare pe bază de texte, întrebări, dezbatere	
Concluzie: teoria culturii consumatorului - există viață economică dincolo de consum?	Prezentare pe bază de texte, întrebări, dezbatere	

Bibliografie

- DOUGLAS, Mary – ISHERWOOD, Baron: The World of Goods: Towards an Anthropology of Consumption, Psychology Press, 1996
- GRAEBER, David (2011) Consumption. Current Anthropology, 52 (4). pp. 489-511.
- ERIKSEN, Thomas Hylland: Csere. (ebből a következő alfejezetek: Bevezetés, A gazdaság mint a társadalom totális része, Az ajándék mint totális társadalmi jelenség, Potlatch, reciprocitás és hatalom, Az elosztás formái, A pénz) In: uő. *Kis helyek – nagy témák. Bevezetés a szociálanropológiába*. Gondolat Kiadó, Budapest. 2006. 225–236.
- SERVICE, Elman R.: Technika és gazdaság In: Service, E. R. – Sahlins, M.D. – Wolf, E.R.: *Vadászok, törzsek, parasztok*. 17–35.
- MAUSS, Marcel: Tanulmány az ajándékról. (I. és II. fejezet) In: *Szociológia és antropológia*. Osiris Kiadó, Budapest, 195–283.
- STEWART, Julian: A kulturális ökológia fogalma és módszerei In: Bohannan, Paul – Glazer, Mark (szerk.): *Mérföldkövek a kulturális antropológiában*. Panem, Budapest, 1997, 439–456.
- SÁRKÁNY Mihály: Kulturális ökológia – távlatok és korlátok In: *Kalandozások a 20. századi kulturális antropológiában*. L'Harmattan, Budapest 2000. 31–43.
- SÁRKÁNY Mihály: Káv és földtulajdon a kikujuknál. In: Hála József – Szarvas Zsuzsa – Szilágyi Miklós (szerk.): *Számadó. Tanulmányok Paládi-Kovács Attila tiszteletére*. Budapest, 2001. 171–177.
- RÉGI Tamás: Észak-kenyai nomadizmus a 21. században. Paló példája. *Tabula*. 2005. 8. (1.) 71–90.
- SZABÓ István: Az üzemegység, a telek. A falu gazdasági egysége. In: *A középkori magyar falu*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1969. 9–77.
- RÁCZ István: A tanyarendszer kialakulása. In: Pölöskei Ferenc – Szabad György (szerk.): *A magyar tanyarendszer múltja*. Akadémiai Kiadó, Budapest. 97–148.
- BALOGH István: Egy tőkés tanyás gazdaság a 19. század második felében. In: Pölöskei Ferenc – Szabad György (szerk.): *A magyar tanyarendszer múltja*. Akadémiai Kiadó, Budapest. 272–312. .
- MOHAY Tamás: Földművelés. Állattartás. Vásár, piac, forgalom. In: Egy naplóíró parasztember élete és gazdálkodása a 20. század első felében Ipolynyéken. Dissertationes Ethnographicae 8. Budapest, 1994. 74–137.
- FÉL Edit – HOFER Tamás: Munka. Munkakörök nem és kor szerint. Elemi munkaszervezetek. Egy-egy gazdaság munkaerő-szükséglete. Gazdálkodás a fizikai erővel. A munka adagolása. A családi munkaszervezet működése. In: *Arányok és mértékek a paraszti gazdálkodásban*. Balassi Kiadó, Budapest, 1997. 144–169. és 184–190.
- MOHAY Tamás: Munka- és üzemszervezet. Munkák a saját gazdaságban. In: *Egy naplóíró parasztember élete és gazdálkodása a 20. század első felében Ipolynyéken*. Dissertationes Ethnographicae 8. Budapest, 1994. 138–146.
- SZABÓ Á. Tőhötöm: Együttműködési formák falun: történeti összefüggések és változások. In: Jakab Albert Zsolt – Keszeg Vilmos – Szabó Á. Tőhötöm (szerk.): *Kultúrákutatók és értelmezések*. BBTE MNAT – KJNT, 2008. 223–250.
- FÉL Edit – HOFER Tamás: Munka. Az idegen munkaerő biztosításának módjai. Munkavállalás. Munkacsere és segítségmunka. In: *Arányok és mértékek a paraszti gazdálkodásban*. Balassi Kiadó, Budapest, 1997. 169–183.
- MOHAY Tamás: Munka- és üzemszervezet. Másoknak végzett munkák. In: *Egy naplóíró parasztember élete és gazdálkodása a 20. század első felében Ipolynyéken*. Dissertationes Ethnographicae 8. Budapest, 1994. 146–153. .
- SCOTT, James C.: Az ellenállás hétköznapi formái. Replika, 1996. 109–130.
- KÁPOLNÁSI Zsolt: Kollektivizálás Székelybethlenfalván. In: Bárdi Nándor (szerk.): *Autonóm magyarok? Székelyföld változása az „ötvenes” években*. Pro-Print Könyvkiadó, Csíkszereda, 2005. 149–174.
- KOTICS József: Gazdálkodói mentalitás és paraszti polgárosodás. Egy régióvizsgálat tanulságai. In: uő. *Mások tekintetében*. Miskolc, 2001. 109–153., különösen a 109–126. és 134–149. oldalak.
- OLÁH Sándor: Gazdálkodásmód és életvitel valamint A székelyföldi agrártermelés társadalmi feltételei 1989 után. In: uő. *Falusi láttelepek*. Csíkszereda, 2004. 25–32. és 128–138.

OLÁH Sándor: Gazdasági kapcsolatok cigányok és magyarok között egy székely faluban. In: Gagy József (szerk.): *Egy más mellett élés. A magyar-román, magyar-cigány kapcsolatokról*. Pro-Print Könyvkiadó, Csíkszereda, 1996. 225–246.
SZUHAY Péter: (Utó)parasztsodó törekvések a szendrőládi romák körében. In: Schwarz Gyöngyi – Szarvas Zsuzsa – Szilágyi Miklós (szerk.): *Utóparaszti hagyományok és modernizációs törekvések a magyar vidéken*. MTA Néprajzi Kutatóintézet – MTA Társadalomkutató Központ, Budapest, 2005. 59–74.
OLÁH Sándor: Vállalkozók falun. *Korunk* 2006. XVII/6. június, 28–41. és Falusi vállalkozók életmódja. Idő-, pénz- és anyaggazdálkodás. *Korunk* 2006. XVII/11. november, 31–37.
SÁRKÁNY Mihály: Vállalkozók Varsányban: mezőgazdaság és azon túl a nagyvilág. In: Schwarz Gyöngyi – Szarvas Zsuzsa – Szilágyi Miklós (szerk.): *Utóparaszti hagyományok és modernizációs törekvések a magyar vidéken*. MTA Néprajzi Kutatóintézet – MTA Társadalomkutató Központ, Budapest, 2005. 37–46.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina a fost concepută în concordanță cu curiculele departamentelor de etnologie-antropologie din universitățile din Debrecen, Szeged, Pécs, Budapest, și cu consultarea principalilor angajatori (muzee, instituții și organizații culturale). Totodată are ca scop ca studenții să însușească capacități de analiză generală individuală care să le ajută pe parcursul carierei în diferite instituții și locuri de muncă

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Parcurgerea și însușirea materialului, prezentarea critică	Examen oral	50%
10.5 Seminar	Parcurgerea și însușirea materialului	Examen scris	25%
		Activități în cadrul seminarelor	25%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none">Însușirea conceptelor de bazăCapacitatea de prezentare individuală și evaluarea critică a proceselor majoreCapacitatea analizei și interpretării fenomenelor sociale			

Data completării 10.04.2024.	Semnătura titularului de curs 	Semnătura titularului de seminar
Data avizării în departament 16.04.2024	Semnătura directorului de departament 	
Data avizării la Decanat 01.06.2024	Semnătura Prodecanului responsabil 	Ștampila facultății